

Pani Ursula von der Leyen

Przewodnicząca Komisji Europejskiej

Pan Frans Timmermans

Wiceprzewodniczący Wykonawczy ds. Europejskiego Zielonego Ładu

Pani Stella Kyriakides

Komisarz ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności

Pan Janusz Wojciechowski

Komisarz ds. Rolnictwa

Pan Virginijus Sinkevičius

Komisarz ds. Środowiska, Oceanów i Rybołówstwa

Czwartek, 10 marca 2022 r.

Wspólny list otwarty: Zaopatrzenie w żywność UE i solidarna reakcja na wojnę na Ukrainie

Szanowna Pani Przewodnicząca von der Leyen, Szanowny Panie Wiceprzewodniczący Timmermans, Szanowni Komisarze Wojciechowski, Kyriakides i Sinkevičius,

Piszemy do Państwa w związku z potwornymi aktami agresji wobec Ukrainy i związanymi z nimi skutkami ubocznymi dla światowej produkcji i obrotu żywnością. W obliczu tragedii niszczonej miast i niszczonego życia potrzebna jest nasza solidarność i wsparcie. Zwracamy się do Państwa o reakcję na ten palący kryzys bez uszczerbku dla postępu w zakresie środowiska naturalnego i społecznego, do którego zobowiązaliście się w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Niniejszy list jest reakcją na [oświadczenie](#) komisarza Wojciechowskiego, który stwierdził, że *"jeśli bezpieczeństwo żywnościowe jest zagrożone, to musimy ponownie przywrócić celom strategii 'od pola do stołu' i je skorygować"*. My uważamy, że jest wręcz przeciwnie: **kryzys na Ukrainie ponownie uświadamia nam, jak ważne jest wdrażanie Zielonego Ładu oraz będących jego częścią strategii „od pola do stołu” i bioróżnorodności**. Bardziej niż kiedykolwiek UE musi przestawić się na zdrowe, przyjazne dla społeczeństwa i środowiska praktyki rolnicze, takie jak agroekologia, rolnictwo ekologiczne i agroleśnictwo, które stanowią jedyną drogę do zapewnienia długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego, suwerenności żywnościowej i ogólnego zrównoważenia systemów żywnościowych. Musimy odejść od intensywnego rolnictwa, rybołówstwa przemysłowego i akwakultury.

Rozmycie strategii "od pola do stołu" i składających się na nią polityk doprowadzi do utrzymania zależności Europy od nieodnawialnych źródeł energii takich jak paliwa kopalne i będzie stało w sprzeczności z tym, co jest obecnie potrzebne, aby zapewnić żywność dla wszystkich. Europa musi wspierać rolników w dokonywaniu transformacji agroekologicznej, zwłaszcza poprzez zapewnienie im i pracownikom gospodarstw godziwych dochodów. Należy skutecznie wspierać takie praktyki jak rolnictwo ekologiczne i agroekologiczne - zwłaszcza realizowane przez europejskie małe gospodarstwa rodzinne - ponieważ są one kluczem do suwerenności żywnościowej, różnorodności biologicznej, naturalnego zwalczania agrofagów i zapyłania. Przejście na agroekologię powinno być połączone z polityką z jednej strony sprzyjającą ograniczeniu przemysłowej produkcji zwierząt hodowanych na rzecz małych gospodarstw ekstensywnych i praktyk przyjaznych dobrostanowi zwierząt, poprzez sprawiedliwą transformację respektującą prawo rolników do godziwych dochodów, a z drugiej strony promującą dietę zdrowszą i w większym stopniu opartą na produktach roślinnych. W najnowszym raporcie IPCC¹ wyraźnie stwierdzono, że *„choć rozwój rolnictwa przyczynia się do bezpieczeństwa żywnościowego, to niezrównoważona ekspansja rolnictwa, napędzana częściowo przez niebilansowaną dietę, zwiększa podatność ekosystemów i ludzi na negatywne zjawiska oraz prowadzi do rywalizacji o zasoby gruntowe lub wodne”*.

¹ Szóste sprawozdanie z oceny IPCC <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/>

W najbliższych latach i dekadach światowe systemy żywnościowe będą nadal nękane kryzysami i niestabilnością. Podejmując teraz odpowiedzialne działania przygotujemy Europę do stawienia czoła ewentualnym kryzysom w przyszłości.

Wojna ta niewątpliwie zdestabilizuje rynki zbóż, roślin oleistych i nawozów. Rosja i Ukraina odpowiadają za dużą część światowego rynku zbóż, a UE importuje z Rosji, Ukrainy i Białorusi znaczną część śrut, olejów i nasion² oraz nawozów³. Zależność krajów o niskich dochodach od tego importu stanowi poważne wyzwanie dla ich bezpieczeństwa żywnościowego, co z kolei zwiększa ryzyko niepokojów społecznych i konfliktów. W Europie wzrost cen niesie ze sobą ryzyko negatywnego wpływu na najsłabsze grupy społeczne - zarówno rolników jak i konsumentów - które już i tak borykają się ze skutkami pandemii wirusa COVID-19. Wymaga to od Komisji wspierania wysiłków mających na celu zabezpieczenie prawa do żywności i suwerenności żywnościowej, a przede wszystkim lokalnych systemów żywnościowych opartych na zasadach agroekologii i dobrostanu zwierząt, zarówno w Europie, jak i poza jej granicami.

Przeznaczanie coraz większych połaci gruntów rolnych, jak to się obecnie postuluje⁴, pod uprawę roślin na biopaliwa i intensywną produkcję zwierzęcą z wykorzystaniem jeszcze większej ilości syntetycznych pestycydów i nawozów byłoby absurdem i niebezpiecznie zwiększyłoby liczbę przypadków załamania się ekosystemów, co stanowi najpoważniejsze zagrożenie dla stabilności społeczno-ekologicznej i bezpieczeństwa żywnościowego. Unia Europejska musi stawić czoła obecnym wyzwaniom **przyspieszając realizację strategii ograniczenia stosowania syntetycznych pestycydów i nawozów**, aby chronić środowisko naturalne i zdrowie obywateli.

Zarówno pandemia COVID-19, jak i wojna na Ukrainie rzuciły światło na słabości europejskiego systemu żywnościowego, który wymaga podjęcia konkretnych działań w celu zapewnienia długoterminowej stabilności. Podejmowane obecnie przez niektóre grupy lobbystyczne próby wykorzystania okrucieństw wojny jako pretekstu do podważenia strategii „od pola do stołu” są całkowicie nietrafione. W świecie stojącym w obliczu coraz częstszych wstrząsów w postaci kryzysów środowiskowych lub konfliktów, potrzebujemy strategii ukierunkowanych na relokalizację i demokratyzację systemów żywnościowych w oparciu o tradycyjną i ekologiczną wiedzę wspierającą odporność.

Mamy głęboką nadzieję, że rozważycie Państwo powyższe zalecenia z należytą uwagą i starannością, i pozostajemy do Państwa dyspozycji w celu spotkania się i dalszej wymiany poglądów na te tematy.

Z poważaniem,

Organizacje europejskie i międzynarodowe

Ariel Brunner, St. Specjalista ds. Polityki, BirdLife Europe and Central Asia

Teresa Anderson, Kierowniczka ds. Sprawiedliwości Klimatycznej, ActionAid International

Lili Balogh, Prezeska, Agroecology Europe Kajsa Pira, Specjalistka ds. Polityki, AirClim

Oliver Moore, Redaktor, ARC2020

Francesco Panella, Prezes, BeeLife European Beekeeping Coordination Monique Goyens, Dyrektor Generalna, BEUC

Clara Behr, Dyrektorka ds. Polityki i Public Relations, Biodynamic Federation Demeter International

² CDG Arable Crops Cereals, Oilseeds and pulses, 07 marca 2022 r.

³ EU Agricultural Market Briefs, 2019. Fertilisers in the EU. Nr 15/czerwiec 2019

⁴ FNSEA [komunikat](#), 03 marca 2022 r.

Anaïs Berthier, Dyrektor ds. Spraw UE, ClientEarth
Sophie Nodzenski, St. Specjalistka ds. Kampanii, Changing Markets Foundation
Mikhail Durkin, Sekretarz ds. Wykonawczych, Coalition Clean Baltic
Philip Lymbery, Prezes, Compassion in World Farming
Nina Holland, Badaczka, Corporate Europe Observatory
Reineke Hameleers, Prezeska, Eurogroup for Animals
Zoe Lujic, Dyrektorka, Earth Thrive
Ilya Trombitsky, Dyrektor Wykonawczy, Eco-TIRAS International Association of River Keepers

Todor Ivanov, Sekretarz Generalny, EuroCoop
Patrick Worms, Prezes, European Agroforestry Federation
Jeremy Wates, Sekretarz Generalny, European Environmental Bureau
Komitet Koordynacyjny, European Coordination Via Campesina
Carol Ritchie, Dyrektor, Europarc
Nikolai Pushkarev, Starszy Menedżer ds. Polityki w Zakresie Zdrowego Środowiska, European Public Health Alliance (EPHA)
Virginia Enssle, Specjalistka ds. Projektów i Polityki, Fair Trade Advocacy Office

Carina Millstone, Członkini Zarządu, Feedback EU
Jörg Rohwedder, Międzynarodowy Dyrektor Wykonawczy, Foodwatch
Pierre Sultana, Dyrektor Biura Polityki Europejskiej, FOUR PAWS / VIER PFOTEN
Jagoda Munic, Dyrektor Wykonawcza, Friends of the Earth Europe
Emil Beddari, Doradca, Future in our hands
Jorgo Riss, Dyrektor Wykonawczy, Greenpeace European Unit
Almudena Garcia Sastre, Specjalista ds. Polityki UE i Rzecznictwa, FIAN European sections

Eric Gall, Zastępca Dyrektora, IFOAM Organics Europe
Shefali Sharma, Dyrektor, Institute for Agriculture and Trade Policy Europe
Olivier De Schutter, Współprzewodniczący, IPES-Food
Arnaud Apoteker, Delegat Generalny, Justice Pesticides
Martin Dermine, Specjalista ds. Polityki w zakresie Zdrowia i Środowiska, Pesticide Action Network Europe

Jasmijn de Boo, Wiceprezeska ProVeg International, ProVeg International
Marta Messa, Dyrektorka, Slow Food Europe
Fabian Holzheid, Dyrektor ds. Politycznych, Umweltinstitut München e.V.

Isabel Alvarez Vispo, Prezeska, Urgenci

Organizacje krajowe

Austria

Christof Kuhn, Specjalista ds. Polityki Ochrony Przyrody, BirdLife Austria

Franziskus Forster, Specjalista ds. Polityki, ÖBV-Via Campesina Austria

Belgia

Benjamin Clarysse, Koordynator ds. Polityki i Projektów, Bond Beter Leefmilieu

Amaury Ghijselings, Rzecznik ds. Suwerenności Żywnościowej, CNCN-11.11.11

Fien Louwagie, Rzeczniczka Prasowa, EVA vzw

François Grenade, Specjalista ds. Polityki, Iles de Paix

Sylvie Meekers, Dyrektor Generalna, Inter Environnement Wallonie

Thérèse Snoy, Przewodnicząca, Grands Parents pour le Climat

Emmanuelle Beguin, Specjalistka ds. Polityki Rolnej, Natagora

Bart Vangansbeke, Prezes, Natuurpunt

Vanya Verschoore, Koordynator, Reset.Vlaanderen vzw

Benoit De Waegeneer, Koordynator ds. Polityki i Informacji, SOS Faim

Chorwacja

Natalija Svrtan, Prezeska, Earth Trek

Republika Czeska

Anna Kárníková, Dyrektorka, Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czechy

Dania

June R. Bresson, Specjalistka ds. Kampanii w zakresie Żywności, Rolnictwa i Przyrody, NOAH - Friends of the Earth Denmark

Niklas Sjøbeck Jørgensen, Doradca ds. Polityki, Green Transition Denmark

Francja

François Veillerette, Rzecznik Prasowy, Générations Futures

Khaled Gaiji, Przewodniczący, Friends of the Earth France

Niemcy

Thomas Radetzki, Zarząd, Aurelia Stiftung

Josef Brunnbauer, Dyrektor Wykonawczy, Biokreis e.V

Olaf Bandt, Przewodniczący, BUND e.V. (Friends of the Earth Germany)

Johanna Bär, Dyrektor Zarządzająca, Bündnis für eine enkeltaugliche Landwirtschaft e.V.

Kathrin Jäckel, Dyrektor Zarządzająca, Bundesverband Naturkost Naturwaren e.V.

Dominik Groß, Specjalista ds. Praw Człowieka i Ochrony Środowiska w Łańcuchach Dostaw Żywności, Christliche Initiative Romero e.V.

Sascha Müller-Kraenner, Dyrektorka, Deutsche Umwelthilfe e.V. (Environmental Action Germany)

Leif Miller, Prezes, NABU

Andrea Lichtenecker, Dyrektor Wykonawczy, Naturfreunde Internationale

Gabriela Strobel, Rzeczniczka Zarządu, Pestizid Aktions-Netzwerk e.V. (PAN Germany)

Niels Dr. Kohlschütter, Dyrektor Zarządzający, Schweisfurth Stiftung

Fabian Holzheid, Dyrektor ds. Politycznych, Umweltinstitut München

Peter Röhrig, Dyrektor Zarządzający, Bund Ökologische Lebensmittelwirtschaft (BÖLW)

Grecja

Konstantinos Foteinakis, Prezes, Naturefriends Greece

Gruzja

Davit Sidamonidze, Koordynator Międzynarodowy, The Greens Movement of Georgia/FoE Georgia

Irlandia

Philip Kaerney, Przewodniczący, An Taisce - National Trust for Ireland

Caroline Lewis, Dyrektorka, Friends of the Irish Environment

Włochy

Federica Luoni, Specjalista ds. Polityki Rolnej, Lipu BirdLife Italy

Francesco Romizi, Kierownik ds. UE, ISDE, Associazione Medici per l'Ambiente

Christiam Facchetti, Prezes, Naturefriends Italy

Łotwa

Andrejs Briedis, Przewodniczący Rady, Latvian Fund for Nature

Viesturs Kerus, Prezes, Łotewskie Towarzystwo Ornitologiczne

Litwa

Lina Paškevičiūtė, Przewodnicząca, Aplinkosaugos koalicija

Domantas Tracevičius, Dyrektor, VšĮ Žiedinė ekonomika

Holandia

Bernd de Bruijn, Dyrektor ds. Polityki i Strategii, Vogelbescherming Nederland (BirdLife w Holandii)

Hank Bartelink, Dyrektor, LandschappenNL

Marjolein Demmers, Dyrektor, Natuur & Milieu

Patrick Nuvelstijn, Koordynator ds. Międzynarodowych i Europejskich, Natuurmonumenten

Magriet Mantingh, Przewodnicząca, Pesticide Action Network Netherlands

Polska

Aleksandra Pępkowska-Król, Specjalistka ds. Realizacji Projektów, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

Portugalia

Francisco Ferreira, Przewodniczący, ZERO - Associação Sistema Terrestre Sustentável

Jorge Palmeirim, Przewodniczący, LPN - Liga para a Protecção da Natureza

Szkocja

Pete Ritchie, Dyrektor, Nourish Scotland

Słowacja

Miroslav Demko, Dyrektor, SOS/BirdLife Slovakia

Słowenia

Iztok Erjavec, Główny Specjalista, Instytut InTeRCeR

Senka Šifkovič, Asystentka Projektu, Umanotera, The Slovenian Foundation for Sustainable development

Hiszpania

Tamara Rodríguez, Dyrektor Programu Rolnego, SEO/BirdLife Spain

Elisa Oteros-Rozas, Koordynatorka ds. Agroekologii, Suwerenności Żywnościowej i Obszarów Wiejskich, Ecologistas en Acción

Concepción Fabeiro Cortés, Prezes, Sociedad Española de Agricultura Ecológica y Agroecología (SEAE)

Andrés Muñoz, Specjalista ds. Kampanii na rzecz Suwerenności Żywnościowej, Amigos de la Tierra

Julia Martinez, Dyrektor Wykonawcza, Fundacion Nueva Cultura del Agua

Szwajcaria

Franco Ruinelli, Starszy Członek Komitetu, Naturfreunde Schweiz